

Chương 6 Tiến hóa đa nhiệm

Huỳnh Thị Thanh Bình, Ban Hà Bằng, Phạm Quang Dũng,
Nguyễn Khánh Phương, Đỗ Tuấn Anh

1

Tổng quan

2

Giải thuật tiến hóa đa nhân tố (Multifactorial Evolutionary Algorithm - MFEA):

- Thuật toán tối ưu ngẫu nhiên dựa trên quần thể
- Thuộc lớp giải thuật tiến hóa
- Được giới thiệu bởi Yew-soon Ong vào năm 2016
- Giải quyết được nhiều bài toán tối ưu đồng thời
- Tận dụng được chuyển giao tri thức giữa các bài toán tối ưu

2

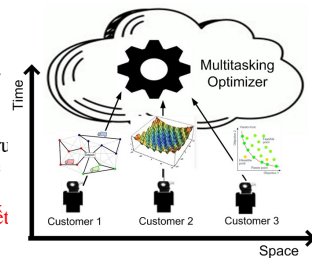
Động lực của thuật toán

3

- Hệ thống tính toán đám mây:

- Có rất nhiều yêu cầu của các người dùng gửi lên ở cùng một thời điểm.
- Mỗi yêu cầu cũng có thể hiểu là một bài toán tối ưu và là một tác vụ cần thực hiện

=> Liệu có cơ chế giải quyết đồng thời nhiều bài toán cùng một lúc ?

3

Động lực của thuật toán

4

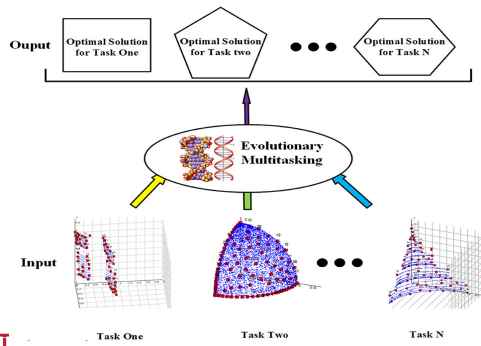
Trong thực tế, có thể giải các bài toán bằng cách **chuyển giao hoặc tái sử dụng các tri thức** trong các bài toán khác.

4

Thuật toán tiến hóa đa nhân tố

5

5

Một số định nghĩa

6

- K tác vụ (bài toán) cần giải quyết đồng thời
- Tác vụ thứ i có hàm mục tiêu $f_i: X_i \rightarrow R$ cần tối thiểu
- Mục tiêu của MFEA: tìm ra K lời giải cho K bài toán đồng thời dựa trên cơ chế song song tiềm ẩn của thuật toán tiến hóa
 $\{x_1, x_2, \dots, x_K\} = \text{argmin}\{f_1(x), f_2(x), \dots, f_K(x)\}$
- Mỗi f_i được coi như là một nhân tố (factor) của quá trình tiến hóa

6

Một số định nghĩa

7

- Với mỗi cá thể p_i trong quần thể P, MFEA định nghĩa thêm các thuộc tính:
  - **Factorial cost** c_{ij} , $1 \leq j \leq K$: chi phí của cá thể p_i trong tác vụ thứ j
  - **Factorial rank** r_{ij} , $1 \leq j \leq K$: thứ hạng của cá thể p_i trong tác vụ thứ j
  - **Skill-factor** τ_i : Cho biết cá thể có thứ hạng tốt nhất ở tác vụ nào, $\tau_i = \text{argmin}_{1 \leq j \leq K} (r_{ij})$
  - **Scalar-fitness** $\varpi_i = \frac{1}{\min_{1 \leq j \leq K} (r_{ij})}$

7

Sơ đồ thuật toán MFEA

8

```

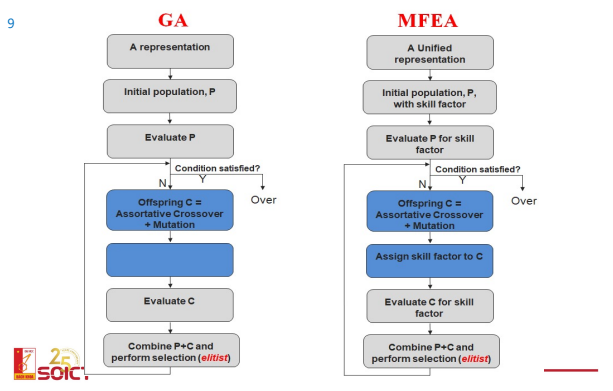
t ← 0;
Xây dựng không gian tìm kiếm chung cho K tác vụ (Unified Search Space- USS);
P(0) ← Khởi tạo một quần thể ban đầu với N cá thể trên USS;
Đánh giá cá thể trong P(0) theo tất cả các tác vụ;
Cập nhật skill-factor và scalar-fitness cho mỗi cá thể trong P(0);
while Điều kiện dừng chưa thỏa mãn do
  O(t) ← ∅;
  while |O(t)| < N do
     $p_a, p_b \leftarrow$  Chọn lọc hai cá thể cha mẹ;
    if  $p_a$  và  $p_b$  có cùng skill-factor hoặc  $\text{rand}(0,1) < \text{rmp}$  then
       $o_a, o_b \leftarrow$  Lai ghép( $p_a, p_b$ );
       $o_a, o_b$  lấy ngẫu nhiên skill-factor của  $p_a$  hoặc  $p_b$ ;
    else
       $o_a \leftarrow$  Đột biến ( $p_a$ );
       $o_b \leftarrow$  Đột biến ( $p_b$ );
       $o_a, o_b$  có cùng skill-factor với cha  $p_a$  và  $p_b$  tương ứng;
     $O(t) \leftarrow O(t) \cup \{o_a, o_b\}$ ;
  Đánh giá các cá thể trong O(t) theo tác vụ tương ứng với skill-factor;
  Cập nhật scalar-fitness cho ( $P(t) \cup O(t)$ );
   $P(t+1) \leftarrow$  Chọn N cá thể có scalar-fitness cao nhất trong ( $P(t) \cup O(t)$ );
  t ← t + 1;

```

8

Khác nhau MFEA và GA

9

9

Không gian tìm kiếm chung

10

- MFEA tạo môi trường chuyển giao tri thức giữa các bài toán tối ưu bằng cách xây dựng một không gian tìm kiếm chung
- Không gian tìm kiếm chung được xây dựng sao cho không gian của các bài toán chồng đè lên nhau
- Số chiều trong không gian chung (D) của K bài toán có thể xây dựng như sau:

$$D = \max(D_1, D_2, \dots, D_K)$$
- Các toán tử tiến hóa (khởi tạo, lai ghép, đột biến) được thực hiện trên không gian tìm kiếm chung

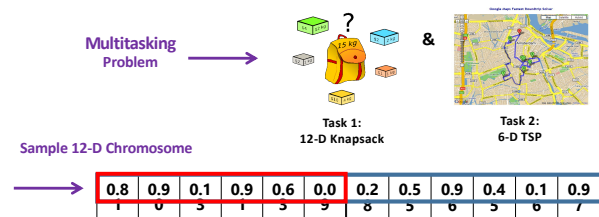
VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

10

Không gian tìm kiếm chung

11

- Ví dụ: Giải bài toán TSP và bài toán cái túi đồng thời

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

11

Toán tử giải mã

12

- MFEA đánh giá các cá thể trong mỗi tác vụ
- Để đánh giá trong tác vụ k => Cần tìm biểu diễn của cá thể đó
- Giải mã là quá trình xây dựng biểu diễn cá thể trong không gian của từng tác vụ tương ứng từ biểu diễn trong không gian chung

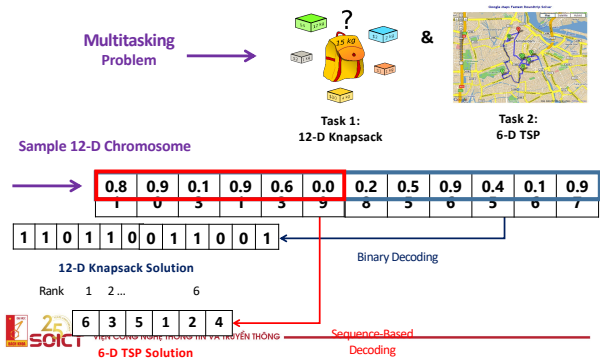

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

12

Toán tử giải mã – ví dụ

13

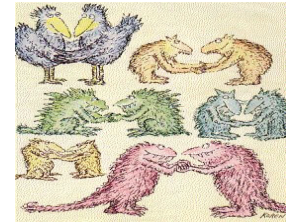

13

Toán tử lai ghép

14

- Trong tự nhiên, các cá thể có xu hướng giao phối với các cá thể khác có kiểu hình tương tự (Assortative mating)

SOICT VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

14

Toán tử lai ghép

15

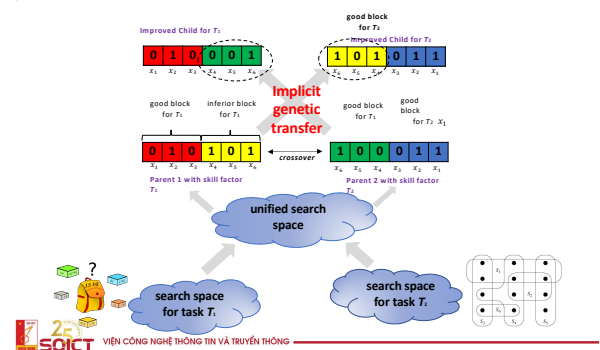
- Trong MFEA, các cá thể cũng có xu hướng lai ghép với các cá thể có cùng nhân tố kỹ năng (skill-factor).
- Lai ghép cá thể A và B có cùng skill-factor => lai ghép **cùng tác vụ** (Intra Crossover)
- Lai ghép giữa cá thể A và B khác skill-factor => lai ghép **liên tác vụ** (Inter Crossover)

SOICT VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

15

Toán tử lai ghép – ví dụ

16

16

Chuyển giao tri thức trong MFEA

17

- Quá trình chuyển giao tri thức giữa các tác vụ thông qua việc lai ghép liên tác vụ
- Các tri thức nhận được từ một tác vụ khác có thể:
  - Có hại (**chuyển giao âm** – negative tranfer)
  - Có lợi (**chuyển giao dương** – positive tranfer) cho tác vụ đó

17

Chuyển giao tri thức trong MFEA

18

- Hiệu quả chuyển giao tri thức giữa các tác vụ đồng thời có thể hình dung qua các quan hệ sinh học trong tự nhiên:
  - Cộng sinh: Có lợi cho cả hai tác vụ
  - Kí sinh: Tác vụ 1 có lợi, tác vụ 2 có hại
  - Hội sinh : Tác vụ 1 có lợi, tác vụ 2 không có lợi cũng không có hại
  - Hợp tác: không có lợi, không hại
  - .....

18

Chuyển giao tri thức trong MFEA

19

- Tỷ lệ chuyển giao tri thức giữa các tác vụ được điều chỉnh bằng tham số rmp
  - Rmp quá lớn => khả năng chuyển giao tri thức giữa các tác vụ cao
    - Hai tác vụ có khác biệt, không liên quan => xảy ra hiện tượng chuyển giao âm => **có hại** => **Điểm yếu MFEA**
    - Hai tác vụ tương đồng, có không gian tìm kiếm tương tự nhau => positive tranfer => **có lợi**
  - Rmp quá nhỏ => không tận dụng được tri thức khi giải quyết nhiều tác vụ đồng thời => Hiệu năng như giải quyết đơn tác vụ (đơn nhiệm)

19

Phương pháp hạn chế chuyển giao âm trong MFEA

20

- Tự điều chỉnh rmp : MFEA-II
- Cố định rmp, chỉ chọn lai ghép các tác vụ có mức độ tương đồng cao? : MaTO, SBOGA, ...
- Các độ đo tương đồng giữa các tác vụ ?
  - Dựa trên phân phối giá trị thích nghi của các cá thể trong mỗi quần thể con
  - Dựa trên phân phối kiểu gene
  - Dựa trên xác suất các cá thể thu được từ lai ghép liên tác vụ tốt hơn bố mẹ trong quá khứ
  - Kết hợp

20

Quá trình lan truyền văn hóa theo chiều dọc

21

- Quá trình truyền tải văn hóa theo chiều dọc thể hiện:
  - Các con sinh ra thường có xu hướng bắt chước bố mẹ, cùng nền tảng văn hóa
  - Các cá thể con có kỹ năng giống bố hoặc mẹ

21

Quá trình lan truyền văn hóa theo chiều dọc

22

- Trong MFEA, quá trình lan truyền văn hóa theo chiều dọc thể hiện ở chỗ các cá thể con có cùng skill-factor với bố mẹ
  - Con sinh ra bởi lai ghép => Được gán skill-factor giống bố hoặc mẹ
  - Con sinh ra bởi đột biến => được gán skill-factor theo cá thể sinh ra nó

22

Chọn lọc

23

- Việc chọn lọc các cá thể trong MFEA dựa trên giá trị scalar-fitness
- Cá thể có scalar-fitness càng cao thì mức độ quan trọng của nó trong tác vụ càng lớn
- Cá thể có scalar-fitness thì cơ hội lựa chọn sinh tồn trong thế hệ sau càng lớn

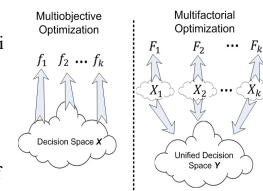

23

Phân biệt MFO và MOO

24

- MFO:
  - Giải quyết K bài toán đồng thời,
  - Mỗi bài toán có không gian tìm kiếm và mục tiêu riêng
  - Khai thác quá trình chuyển giao tri thức khi giải quyết nhiều bài toán tối ưu đồng thời => thu được lời giải tốt hơn
- MOO:
  - Giải quyết một bài toán có K hàm mục tiêu
  - Các mục tiêu của bài toán treat off lẫn nhau
  - Giải quyết hiệu quả các xung đột của các mục tiêu

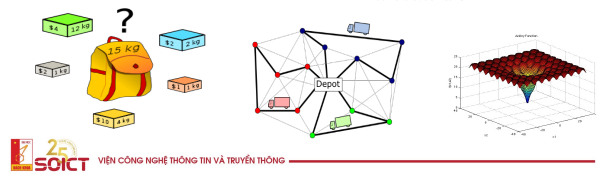
24

Thực nghiệm MFEA

25

MFEA cho 3 tác vụ

- Bài toán cái túi (KP)
- Bài toán VRP
- Hàm Ackley

25

Ví dụ minh họa áp dụng MFEA giải bài TSP

26 • Phát biểu bài toán TSP:

❖ Đầu vào:

- Đồ thị đầy đủ $G = (V, E)$, trong đó V là tập gồm n đỉnh tương ứng với n thành phố, E là tập cạnh các kết nối giữa các thành phố.
- Ma trận chi phí $C_{n \times n}$, trong đó C_{ij} là chi phí đi từ thành phố i tới thành phố j ($i, j = 1, \dots, n$).

❖ Đầu ra:

Chu trình T có độ dài $n + 1$, là đường đi qua tất cả n thành phố và quay lại đỉnh xuất phát

❖ Ràng buộc:

Không có thành phố được đến thăm quá một lần trong một chu trình đường đi.

❖ Mục tiêu:

Tổng chi phí đi lại trên chu trình T là nhỏ nhất.

26

Ví dụ minh họa áp dụng MFEA giải bài TSP

27

- Để dễ hình dung, thuật toán MFEA được áp dụng để giải đồng thời 2 bài toán TSP với số thành phố là 5 và 9.
- Bài toán TSP 5 thành phố:
  - Đồ thị đầy đủ $G_1 = (V_1, E_1)$, $V_1 = \{1, 2, 3, 4, 5\}$
  - Ma trận chi phí $C_{5 \times 5}^1$ (coi chỉ số ma trận bắt đầu từ 1).
  - Tìm chu trình T_1 đi qua tất cả các thành phố sao cho chi phí đi lại là nhỏ nhất.

$$C_{5 \times 5}^1 = \begin{array}{ccccc} & 0 & 5 & 14 & 7 & 17 \\ \begin{array}{c} 13 \\ 19 \\ 4 \\ 25 \end{array} & \begin{array}{c} 0 \\ 21 \\ 3 \\ 12 \end{array} & \begin{array}{c} 5 \\ 0 \\ 18 \\ 4 \end{array} & \begin{array}{c} 14 \\ 24 \\ 0 \\ 4 \end{array} & \begin{array}{c} 7 \\ 7 \\ 14 \\ 3 \end{array} & \begin{array}{c} 17 \\ 25 \\ 21 \\ 0 \end{array} \end{array}$$

27

Ví dụ minh họa áp dụng MFEA giải bài TSP

28

- Bài toán TSP 9 thành phố:

- Đồ thị đầy đủ $G_2 = (V_2, E_2)$, $V_2 = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$
- Ma trận chi phí $C_{9 \times 9}^2$ (coi chỉ số ma trận bắt đầu từ 1).
- Tìm chu trình T_2 đi qua tất cả các thành phố sao cho chi phí đi lại là nhỏ nhất.

$$C_{9 \times 9}^2 = \begin{array}{ccccccccc} & 0 & 3 & 10 & 25 & 6 & 18 & 27 & 22 & 24 \\ \begin{array}{c} 18 \\ 9 \\ 10 \\ 28 \\ 13 \\ 4 \\ 18 \\ 18 \end{array} & \begin{array}{c} 0 \\ 19 \\ 13 \\ 28 \\ 9 \\ 25 \\ 11 \\ 24 \end{array} & \begin{array}{c} 3 \\ 0 \\ 15 \\ 27 \\ 7 \\ 25 \\ 9 \\ 13 \end{array} & \begin{array}{c} 10 \\ 8 \\ 0 \\ 9 \\ 11 \\ 5 \\ 29 \\ 13 \end{array} & \begin{array}{c} 25 \\ 27 \\ 24 \\ 9 \\ 16 \\ 29 \\ 15 \\ 29 \end{array} & \begin{array}{c} 6 \\ 12 \\ 7 \\ 0 \\ 14 \\ 8 \\ 15 \\ 23 \end{array} & \begin{array}{c} 18 \\ 24 \\ 11 \\ 9 \\ 0 \\ 29 \\ 16 \end{array} & \begin{array}{c} 27 \\ 13 \\ 9 \\ 15 \\ 29 \\ 6 \\ 23 \end{array} & \begin{array}{c} 22 \\ 24 \\ 17 \\ 10 \\ 29 \\ 6 \\ 0 \end{array} & \begin{array}{c} 24 \\ 18 \\ 16 \\ 21 \\ 30 \\ 17 \\ 19 \\ 0 \end{array} \end{array}$$

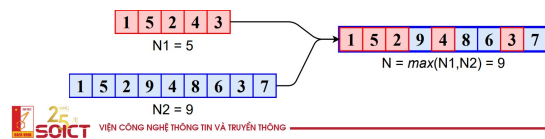

28

Các toán tử di truyền

Mã hóa cá thể

29

- Biểu diễn cá thể:
  - Biểu diễn hoán vị cho bài toán TSP 5 và 9 thành phố tương ứng có 5 và 9 phần tử.
  - Do vậy biểu diễn cá thể trong không gian chung là một hoán vị của 9 phần tử.
- Minh họa mã hóa cá thể trong không gian chung:

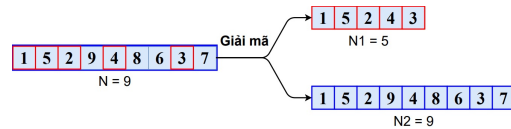
29

Các toán tử di truyền

Giải mã cá thể

30

- Quá trình giải mã cá thể từ không gian chung được minh họa như sau:

- Sau khi giải mã ra không gian riêng, việc giải mã từ cá thể ra lời giải cho bài toán tương tự như khi áp dụng thuật toán GA.

SOICT VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

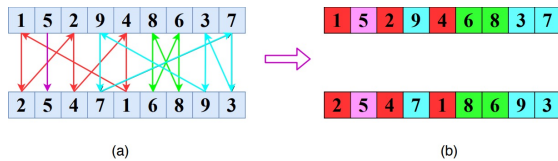
30

Các toán tử di truyền

Lai ghép

31

- Sử dụng phép lai ghép chu trình:

- Hình (a), có 4 chu trình được tìm ra từ 2 cá thể cha mẹ (màu đỏ, tím, xanh dương, xanh lá).
- Hình (b), 2 cá thể con được tạo ra từ việc sao chép nghịch đảo các chu trình từ cá thể cha mẹ.

SOICT VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

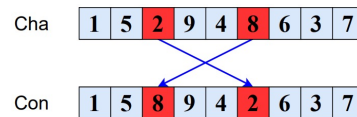
31

Các toán tử di truyền

Đột biến

32

- Sử dụng phép đột biến 2 điểm: Lựa chọn 2 vị trí bất kì trên cá thể cha, đổi chỗ 2 vị trí đó cho nhau, thu được cá thể con.
- Minh họa:

SOICT VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

32

Các toán tử di truyền

Chọn lọc

33

- Chọn lọc cha mẹ: sử dụng phương pháp chọn lọc *giao đầu*.
- Chọn lọc thế hệ: sử dụng phương pháp chọn lọc *elitism*.

33

Tham số cài đặt thuật toán MFEA

34

- Kích thước quần thể: $pop\_size = 10$
- Số thế hệ: $generation = 100$
- Tham số $rmp = 0.5$

34

Các bước của thuật toán MFEA

35

- Bước 1: Khởi tạo quần thể ($t = 0$):
  - Khởi tạo quần thể P_0 gồm 10 cá thể theo biểu diễn hoán vị:

Cá thể x_1 :	[3, 7, 1, 2, 6, 5, 4, 9, 8]
Cá thể x_2 :	[5, 7, 6, 1, 8, 9, 4, 2, 3]
Cá thể x_3 :	[4, 1, 3, 2, 5, 9, 6, 8, 7]
Cá thể x_4 :	[4, 6, 3, 5, 8, 7, 1, 2, 9]
Cá thể x_5 :	[1, 7, 3, 9, 2, 5, 4, 6, 8]
Cá thể x_6 :	[5, 7, 2, 3, 4, 9, 6, 1, 8]
Cá thể x_7 :	[8, 4, 1, 3, 9, 2, 7, 6, 5]
Cá thể x_8 :	[9, 6, 5, 8, 4, 3, 1, 7, 2]
Cá thể x_9 :	[3, 7, 2, 5, 6, 8, 1, 9, 4]
Cá thể x_{10} :	[9, 2, 6, 8, 7, 1, 3, 5, 4]

35

Các bước của thuật toán MFEA

36

- Bước 2: Đánh giá cá thể theo từng tác vụ
  - Giải mã cá thể x_i ra không gian riêng ứng với các tác vụ được x_i^k (với k là chỉ số của tác vụ):
    - Ví dụ: $x_1 = [3, 7, 1, 2, 6, 5, 4, 9, 8]$ giải mã ra 2 cá thể $x_1^1 = [3, 1, 2, 5, 4]$ và $x_1^2 = [3, 7, 1, 2, 6, 5, 4, 9, 8]$.
  - Với mỗi cá thể x_i^k , tính **factorial-cost** cho từng cá thể, theo công thức:

$$f_k(x_i) = cost(x_i^k)$$

Trong đó: $cost(x_i^k)$ là chi phí đi lại của chu trình khi giải mã x_i^k ứng với tác vụ k .

- Khi đó: với $x_1^1 = [3, 1, 2, 5, 4]$ giải mã thu được chu trình: $3 \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow 5 \rightarrow 4 \rightarrow 3$.
- Chi phí $cost(x_1^1) = C_{31}^1 + C_{12}^1 + C_{25}^1 + C_{54}^1 + C_{43}^1 = 19 + 5 + 25 + 3 + 18 = 70$
- $f_1(x_1) = cost(x_1^1) = 70$. Tương tự có $f_2(x_1) = 112$.

36

Các bước của thuật toán MFEA

37

- Tương tự, các cá thể trong quần thể P_0 được đánh giá, và tính xếp hạng như sau:

Cá thể	Genes	f1	rank1	f2	rank2
x_1	[3, 7, 1, 2, 6, 5, 4, 9, 8]	70.0	6	112.0	1
x_2	[5, 7, 6, 1, 8, 9, 4, 2, 3]	80.0	8	153.0	4
x_3	[4, 1, 3, 2, 5, 9, 6, 8, 7]	67.0	3	166.0	8
x_4	[4, 6, 3, 5, 8, 7, 1, 2, 9]	95.0	9	132.0	2
x_5	[1, 7, 3, 9, 2, 5, 4, 6, 8]	67.0	4	155.0	6
x_6	[5, 7, 2, 3, 4, 9, 6, 1, 8]	64.0	2	155.0	7
x_7	[8, 4, 1, 3, 9, 2, 7, 6, 5]	67.0	5	134.0	3
x_8	[9, 6, 5, 8, 4, 3, 1, 7, 2]	70.0	7	184.0	10
x_9	[3, 7, 2, 5, 6, 8, 1, 9, 4]	96.0	10	183.0	9
x_10	[9, 2, 6, 8, 7, 1, 3, 5, 4]	54.0	1	154.0	5

- Cập nhật skill-factor và scalar fitness cho từng cá thể:
  - Skill-factor của cá thể x_i là $\tau_i = \operatorname{argmin}_k(r_{ik})$, k là chỉ số của tác vụ, r_{ik} là hạng của cá thể x_i với tác vụ k.
  - Skill-fitness của cá thể x_i là $\bar{\omega}_i = \frac{1}{\min(r_{ik})}$.

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

37

Các bước của thuật toán MFEA

38

- Khi đó, với x_1
  - skill-factor $\tau_1 = \operatorname{argmin}_{k=1,2}(r_{11}, r_{12}) = 2$ (do $r_{11} = 7 > r_{12} = 1$)
  - skill-fitness $\bar{\omega}_1 = \frac{1}{\min_{k=1,2}(r_{11}, r_{12})} = \frac{1}{\min(7,1)} = \frac{1}{1} = 1$.
- Tương tự, các cá thể trong quần thể P_0 được cập nhật như sau:

Cá thể	Genes	skill-factor	scalar-fitness
x_1	[3, 7, 1, 2, 6, 5, 4, 9, 8]	2	1.0
x_2	[5, 7, 6, 1, 8, 9, 4, 2, 3]	2	0.25
x_3	[4, 1, 3, 2, 5, 9, 6, 8, 7]	1	0.33
x_4	[4, 6, 3, 5, 8, 7, 1, 2, 9]	2	0.5
x_5	[1, 7, 3, 9, 2, 5, 4, 6, 8]	1	0.25
x_6	[5, 7, 2, 3, 4, 9, 6, 1, 8]	1	0.5
x_7	[8, 4, 1, 3, 9, 2, 7, 6, 5]	2	0.33
x_8	[9, 6, 5, 8, 4, 3, 1, 7, 2]	1	0.14
x_9	[3, 7, 2, 5, 6, 8, 1, 9, 4]	2	0.11
x_10	[9, 2, 6, 8, 7, 1, 3, 5, 4]	1	1.0

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

38

Các bước của thuật toán MFEA

39

- Bước 3: $t = t+1$, Sinh quần thể con C_t
  - Chọn cá thể cha mẹ từ P_t , theo hình thức giao đầu:
    - Chọn ngẫu nhiên 2 cặp cá thể ngẫu nhiên (x_3, x_5) và (x_7, x_{10}) .
    - So sánh giá trị scalar-fitness: $\omega_3 > \omega_5, \omega_7 < \omega_{10}$.
    - Chọn ra 2 cá thể cha mẹ để sinh sản là x_3, x_{10} .
  - Sinh số ngẫu nhiên $r \sim U(0,1), r \in [0,1]$.
  - Lai ghép:
    - Nếu 2 cá thể cha mẹ cùng skill-factor hoặc $r < rmp$, lai ghép (x_5, x_7) tạo ra con cái là c_1, c_2 .
    - Skill-factor của con cái c_1, c_2 được gán ngẫu nhiên từ cá thể cha mẹ.

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

39

Các bước của thuật toán MFEA

40

- Đột biến:
  - Ngược lại, nếu cha mẹ khác skill-factor hoặc $r \geq rmp$, đột biến (x_1) , đột biến (x_2) , tạo ra con cái tương ứng là c_3, c_4 .
  - Skill-factor của c_3, c_4 lần lượt bằng skill-factor của x_1, x_2 .
- Nạp các cá thể mới vào quần thể con:

$$C_t = C_t \cup \{c_1, c_2, c_3, c_4\}$$
- Lặp lại quá trình từ đầu bước 3 cho tới khi $|C_t| \geq N$ thì dừng, thu được quần thể con C_t .

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

40

Các bước của thuật toán MFEA

41

- Bước 4: Chọn lọc sinh tồn, theo cơ chế:
 $P_{t+1} = \text{chọn lọc elitism}(P_t, C_t)$
  - Giả sử C_t gồm 10 cá thể được tạo ra như sau:

Cá thể	Genes	skill-factor
c_1	[6, 3, 8, 2, 9, 5, 4, 7, 1]	2
c_2	[2, 6, 7, 8, 4, 9, 1, 3, 5]	1
c_3	[8, 7, 9, 3, 5, 2, 4, 1, 6]	2
c_4	[7, 6, 1, 8, 3, 2, 4, 9, 5]	2
c_5	[2, 3, 6, 7, 1, 9, 5, 8, 4]	1
c_6	[1, 7, 9, 6, 2, 3, 8, 5, 4]	1
c_7	[2, 9, 4, 3, 5, 6, 1, 8, 7]	1
c_8	[3, 5, 8, 9, 6, 1, 2, 7, 4]	2
c_9	[7, 1, 6, 3, 5, 4, 8, 2, 9]	1
c_10	[1, 7, 5, 3, 6, 8, 4, 9, 2]	1

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

41

Các bước của thuật toán MFEA

42

- Đánh giá các cá thể trong C_t , cập nhật *scalar-fitness* cho quần thể $P_t \cup C_t$, thu được như sau:

Cá thể	Genes	skill-factor	scalar-fitness	xếp hạng
x_1	[3, 7, 1, 2, 6, 5, 4, 9, 8]	2	1.0	2
x_2	[5, 7, 6, 1, 8, 9, 4, 2, 3]	2	0.1	15
x_3	[4, 1, 3, 2, 5, 9, 6, 8, 7]	1	0.1	14
x_4	[4, 6, 3, 5, 8, 7, 1, 2, 9]	2	0.33	6
x_5	[1, 7, 3, 9, 2, 5, 4, 6, 8]	1	0.14	13
x_6	[5, 7, 2, 3, 4, 9, 6, 1, 8]	1	0.2	10
x_7	[8, 4, 1, 3, 9, 2, 7, 6, 5]	2	0.2	9
x_8	[9, 6, 5, 8, 4, 3, 1, 7, 2]	1	0.08	17
x_9	[3, 7, 2, 5, 6, 8, 1, 9, 4]	2	0.06	20
x_10	[9, 2, 6, 8, 7, 1, 3, 5, 4]	1	0.33	5
c_1	[6, 3, 8, 2, 9, 5, 4, 7, 1]	2	0.5	3
c_2	[2, 6, 7, 8, 4, 9, 1, 3, 5]	1	0.08	16
c_3	[8, 7, 9, 3, 5, 2, 4, 1, 6]	2	0.07	18
c_4	[7, 6, 1, 8, 3, 2, 4, 9, 5]	2	0.17	11
c_5	[2, 3, 6, 7, 1, 9, 5, 8, 4]	1	0.17	12
c_6	[1, 7, 9, 6, 2, 3, 8, 5, 4]	1	0.25	8
c_7	[2, 9, 4, 3, 5, 6, 1, 8, 7]	1	0.06	19
c_8	[3, 5, 8, 9, 6, 1, 2, 7, 4]	2	0.25	7
c_9	[7, 1, 6, 3, 5, 4, 8, 2, 9]	1	0.5	4
c_10	[1, 7, 5, 3, 6, 8, 4, 9, 2]	1	1.0	1

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

42

Các bước của thuật toán MFEA

43

- Sử dụng phép chọn lọc *elitism* chọn ra 10 cá thể tốt nhất (khoanh đỏ) từ quần thể $P_t \cup C_t$, thu được quần thể P_{t+1} gồm 10 cá thể $\{x_1, x_4, x_6, x_7, x_{10}, c_1, c_6, c_8, c_9, c_{10}\}$.

Cá thể	Genes	skill-factor	scalar-fitness	xếp hạng
x_1	[3, 7, 1, 2, 6, 5, 4, 9, 8]	2	1.0	2
x_2	[5, 7, 6, 1, 8, 9, 4, 2, 3]	2	0.1	15
x_3	[4, 1, 3, 2, 5, 9, 6, 8, 7]	1	0.1	14
x_4	[4, 6, 3, 5, 8, 7, 1, 2, 9]	2	0.33	6
x_5	[1, 7, 3, 9, 2, 5, 4, 6, 8]	1	0.14	13
x_6	[5, 7, 2, 3, 4, 9, 6, 1, 8]	1	0.2	10
x_7	[8, 4, 1, 3, 9, 2, 7, 6, 5]	2	0.2	9
x_8	[9, 6, 5, 8, 4, 3, 1, 7, 2]	1	0.08	17
x_9	[3, 7, 2, 5, 6, 8, 1, 9, 4]	2	0.06	20
x_10	[9, 2, 6, 8, 7, 1, 3, 5, 4]	1	0.33	5
c_1	[6, 3, 8, 2, 9, 5, 4, 7, 1]	2	0.5	3
c_2	[2, 6, 7, 8, 4, 9, 1, 3, 5]	1	0.08	16
c_3	[8, 7, 9, 3, 5, 2, 4, 1, 6]	2	0.07	18
c_4	[7, 6, 1, 8, 3, 2, 4, 9, 5]	2	0.17	11
c_5	[2, 3, 6, 7, 1, 9, 5, 8, 4]	1	0.17	12
c_6	[1, 7, 9, 6, 2, 3, 8, 5, 4]	1	0.25	8
c_7	[2, 9, 4, 3, 5, 6, 1, 8, 7]	1	0.06	19
c_8	[3, 5, 8, 9, 6, 1, 2, 7, 4]	2	0.25	7
c_9	[7, 1, 6, 3, 5, 4, 8, 2, 9]	1	0.5	4
c_10	[1, 7, 5, 3, 6, 8, 4, 9, 2]	1	1.0	1

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

43

Các bước của thuật toán MFEA

44

- Bước 5: Kiểm tra điều kiện dừng
  - Nếu thỏa mãn điều kiện dừng, trả về lời giải của bài toán là cá thể tốt nhất của quần thể cuối cùng.
  - Ngược lại, quay lại bước 3.

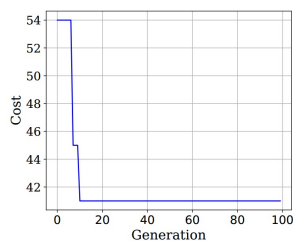

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

44

Kết quả

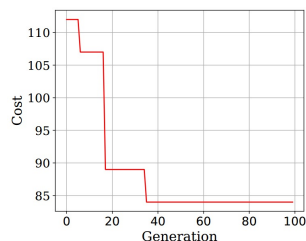
- ⁴⁵ • Sau 100 thế hệ, lời giải thu được là cá thể tốt nhất tại quần thể P_{100} .

Hình: Xu hướng hội tụ của tác vụ TSP 5 thành phố.

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

Hình: Xu hướng hội tụ của tác vụ TSP 9 thành phố.

Nhận xét

⁴⁶

- Từ hình vẽ xu hướng hội tụ, ta thấy:
  - Xu hướng hội tụ của tác vụ TSP 5 thành phố hội tụ khá sớm, khoảng ngoài thế hệ thứ 10.
  - Xu hướng hội tụ của tác vụ TSP 9 thành phố hội tụ khoảng gần thế hệ 40.
  - Nguyên nhân là do tác vụ TSP 5 thành phố có không gian tìm kiếm nhỏ hơn nhiều so với không gian tìm kiếm của tác vụ TSP 9 thành phố. Mặt khác do quá trình giải đồng thời 2 tác vụ, việc chuyển giao tri thức từ tác vụ 9 thành phố sang tác vụ 5 thành phố giúp cho quá trình hội tụ của tác vụ 5 thành phố diễn ra nhanh hơn.

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

45

46